

Aan: De gemeenteraad van Schiedam 29 september
2020

Registratienummer: 20VR048

Steller: J. Terlouw, Ruimtelijke Ontwikkeling & Beleid

Telefoonnummer steller: 010 2191820

Portefeuillehouder: Wethouder Ooijevaar Wethouder Minhas

Publicatie : Openbaar

Onderwerp: Transitievisie Warmte

A. Voorgesteld besluit:

De Transitievisie Warmte vast te stellen.

B. Aanleiding:

Vijf jaar na ondertekening van het Parijse klimaatakkoord (2015) zijn de Nederlandse gemeenten aan zet om de energietransitie lokaal invulling te geven. Het Parijsakkoord heeft een landelijke vertaalslag gekregen in het Nationale Klimaatakkoord, met als onderdeel de doelstelling om in 2050 een volledig aardgasvrije gebouwde omgeving te hebben. Voortvloeiend uit het Klimaatakkoord moeten alle gemeenten uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen.

De Transitievisie Warmte laat zien wanneer, welke wijken in onze stad kansrijk zijn om vóór 2030 van het aardgas af te gaan en op welke manier. Daarnaast geeft de transitievisie een richting voor de wijken ná 2030. Met deze visie krijgen inwoners en organisaties meer duidelijkheid over de planning en eventuele stappen die zij de komende jaren in het kader van de energietransitie kunnen zetten. Vandaag een transitievisie betekent niet dat je morgen aardgasvrij bent, maar wel dat je een stappenplan hebt richting die aardgasvrije toekomst.

C. Maatschappelijk doel:

Het maatschappelijk doel is Schiedam toekomstbestendig te maken door nu de noodzakelijke stappen te zetten richting een duurzame toekomst. Omdat de opgave groot is, willen en moeten we nu al een eerste route uitstippelen die houvast geeft bij de stapsgewijze aanpak de komende decennia. Zo blijft de transitie overzichtelijk en behapbaar en kunnen we zo vroeg mogelijk aansluiten bij werkzaamheden die al op de planning staan. De Transitievisie Warmte geeft focus en richting, maar is niet in beton gegoten. Integendeel, we willen juist ruimte bieden voor inwoners en organisaties om initiatieven te starten. Als gemeente proberen we kansrijke initiatieven zo goed mogelijk te faciliteren en verder te helpen. Aangezien de energietransitie met tal van andere uitdagingen in de maatschappij samenhangt, biedt een integrale blik op deze opgave veel kansen om op andere vlakken eveneens waarde te creëren voor de stad Schiedam. Zo zal in elke wijk

specifiek moeten worden gekeken naar welke koppelingen er met andere thema's te maken zijn. Deze kansen zullen worden meegenomen in het wijkenergieplan (het zogeheten 'Wijkuitvoeringsplan' uit het klimaatakkoord).

Verhouding TVW tot RES, wijkenergieplan en omgevingsvisie

De transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving zal grote ruimtelijke, beleidsmatige en financiële implicaties hebben die we samen met het Rijk en onze regionale partners gaan oppakken. De Transitievisie Warmte geeft op wijk- en buurtniveau in Schiedam aan met welke bron en in welke tijdspanne de gebouwde omgeving van het aardgas kan worden afgehaald. Voor elke wijk afzonderlijk zal een wijkenergieplan worden opgesteld en aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming. De Regionale Energiestrategie (RES) is het platform waarin de bovengemeentelijke kansen van het duurzame energiesysteem verder kunnen worden uitgewerkt. Alle uitgangspunten en criteria van deze drie trajecten zullen uiteindelijk landen in de Omgevingsvisie.

D. Argumenten:

1 Inleiding

Op dit moment wordt een groot deel van de totale energievraag in Schiedam bepaald door het gebruik van aardgas in de gebouwde omgeving. Die warmtevraag moet op een of andere manier ingevuld worden. De Transitievisie Warmte zal op wijk niveau duidelijkheid bieden over het potentieel alternatief voor aardgasvrij verwarmen en het tijds kader dat daarbij komt kijken. De visie bevat ook een plan van aanpak om met de betrokken stakeholders in de startwijken aan de slag te gaan. Daarnaast geeft de Transitievisie een doorkijk voor mogelijke aardgasalternatieven in de wijken ná 2030.

Het doel is om in 2050 de transitie voor elke wijk in Schiedam rond te hebben. Gezien de regionale potentie van aard- en restwarmte, lijkt deze bron van verwarming een logische, duurzame en kost-efficiënte manier om de overstap naar fossielvrij te maken. Wanneer een warmtenet door de karaktereigenschappen van een wijk geen haalbare optie lijkt, wordt gekeken naar een andere alternatieven, waaronder elektriciteit en groengas. De Transitievisie Warmte plaatst de bestaande inzichten en initiatieven in een breder kader om zo tot een visie en aanpak te komen voor hele gemeente.

1.1 Gezamenlijke uitgangspunten

De warmtetransitie heeft consequenties voor iedereen die in Schiedam woont of werkt. Het is belangrijk dat alle betrokken partijen die aan de slag gaan met de warmtetransitie, eenzelfde visie nastreven. Daarom zijn leidende uitgangspunten geformuleerd die als basis dienen voor de warmtetransitie. Deze uitgangspunten zijn tijdens de collegepresentatie in februari 2020 besproken en gebruikt als selectiecriteria voor startwijken. Deze uitgangspunten zijn:

- *We kiezen voor de laagste maatschappelijke kosten*
- *We sluiten aan bij andere ontwikkelingen*
- *We bieden duidelijkheid over de route en doelen*
- *We betrekken organisaties en inwoners bij de transitie*

- *We bieden ruimte om te innoveren en te leren*

1.2 Selectie startwijken

Op basis van bovengenoemde uitgangspunten en aanvullende selectiecriteria zijn als eerste startwijken Groenoord, Nieuwland en Sveaparken geïdentificeerd als meest kansrijk om de transitie mee te starten. Met dit inzicht is een tijdspad opgesteld tot 2030 waarin dieper wordt ingaan op een mogelijke uitvoering. Naast een wijkgerichte aanpak is ook een gemeentebrede aanpak opgesteld om inwoners en organisaties te informeren en ondersteunen. Het Servicepunt Woningverbetering kan hier een belangrijke rol in vervullen. Uiteindelijk hangt een succesvolle uitvoer samen met de mate van betrokkenheid en eigenaarschap van alle relevante stakeholders.

Groenoord & Nieuwland

Door het midden van Schiedam loopt een leiding van Eneco, de “Leiding over Noord”. Deze leiding transporteert hoge temperatuur (HT) warmte (hoger dan 70°C) naar het warmtenet van Rotterdam. Uit eerdere analyses is gebleken dat de inzet van deze warmte kansrijk lijkt voor in elk geval de wijken Groenoord en Nieuwland. De belangrijkste factoren hiervoor zijn de hoge woningdichtheid door hoogbouw, de aanwezigheid van collectieve verwarmingssystemen en veel corporatiebezit. In Groenoord is dan ook de verdere verkenning van een warmtenet en planvorming voor uitvoer gestart onder de naam Nieuwe Energie voor Groenoord.

Sveaparken

Vanwege de lage woningdichtheid en de aanwezigheid van relatief goede isolatie lijkt Sveaparken een geschikte wijk om elektrisch te verwarmen. Door het particuliere bezit zullen bewoners hier individueel de keuze voor een alternatief energiesysteem moeten maken, dit kan variëren van een warmtepomp tot infraroodpanelen en mogelijk technieken die reeds nog worden ontwikkeld. Naar verwachting is de draagkracht van bewoners in Sveaparken voldoende om hier, al dan niet met financiële hulpmiddelen, zelf invulling aan te geven.

E. Kanttekening en risico's:

De volgende kanttekeningen dienen in acht genomen te worden:

- *Financiering*
Het eerste wijkenergieplan, voor Groenoord, ligt inclusief businesscase in december 2020 ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. De voorbereiding voor andere wijken start vanaf 2022. Daarvoor is geen budget. Het is aannemelijk om te verwachten dat het rijk budget beschikbaar stelt vanaf 2022, maar er is nog geen garantie dat dit voldoende budget zal zijn. Zie ook punt F. Bij onvoldoende financiële middelen vanuit het Rijk, kan de opgave die de Transitievisie Warmte beschrijft niet worden uitgevoerd.
- *Herijking*
Startwijken (maar ook gemeentebrede activiteiten) zijn gekozen op basis van huidige inzichten. De ontwikkelingen in de warmtetransitie gaan echter snel, op het gebied van techniek, maar ook op het gebied politiek, wetgeving, financieringsopties en publieke opinie. We zijn daarom terughoudend met voorstellingen na 2030 en focussen ons vooral op waar we kunnen starten de komende 10 jaar. Minimaal elke vijf jaar moet de visie opnieuw herijkt worden, zodat we de laatste inzichten kunnen meenemen. In 2022 zal de TVW al geupdate worden omdat er dan meer bekend is over de wettelijke ontwikkelingen, zoals de warmtewet 2.0 en financiële steun vanuit het Rijk. De herziende visie kan dan

worden bekrachtigd met een wijzigingsbesluit van de raad.

- *Startwijk en uitvoeringsplan*

In een startwijk zal gestart worden met verdere verkenning van de mogelijkheden en de uitvoer van een zogenoemd haalbaarheidsonderzoek. In een wijkenergieplan zal deze haalbaarheid duidelijk moeten worden om zo tot planvorming te komen. Die vindt stapsgewijs plaats met voldoende tussenmomenten om te bekijken of verdere planvorming nog steeds opportuun is. Het label 'startwijk' in de TVW betekent dus niet dat het besluit genomen is om van het aardgas af te gaan. Elke startwijk zal (op termijn) apart in de raad komen om goedkeuring te krijgen voor verdere planvorming.

- *Geen inspraak in dit stadium*

Voorafgaand aan deze visie is gekozen voor een beperkt participatie proces, deels gezamenlijk met het traject stadsvisie. Overleg met professionele partijen, waaronder de wooncorporatie en netbeheerder, heeft in de vorm van een projectgroep plaatsgevonden. Hoewel het bieden van inspraak in visies belangrijk is, en ook een uitgangspunt van Open Schiedam, is in dit stadium nog beperkt de ruimte om effectief inspraak te verlenen op de opgestelde visie. Inspraak van stakeholders zal met name een belangrijke rol gaan spelen bij de vormgeving van het wijkenergieplan. Bovendien komen de uitgangspunten in samenhang straks tot uitdrukking in het traject naar de Omgevingsvisie. Op dat moment zal op grond van de Omgevingswet het bieden van de mogelijkheid tot inspraak op de (concept) Omgevingsvisie verplicht zijn gesteld.

F. Financiën:

Voor het opwerken van de Transitievisie Warmte en de proceskosten die daarbij kwamen kijken is € 200.000,- subsidie van het Rijk gebruikt. Werkzaamheden rondom het opstellen van de Transitievisie Warmte worden momenteel binnen de bestaande formatie van team RO&B opgelost.

De opgave die de transitievisie Warmte beschrijft vraagt om middelen om uitgevoerd te worden. De hoogte van de kosten zullen per wijk concreter worden uitgewerkt met het opstellen van een wijkenergieplan. De raad zal per wijkenergieplan worden geïnformeerd en besluiten over de financiering van de voorbereiding/begeleidingskosten en over de uiteindelijke uitvoering.

Nieuwe Energie voor Groenord is de eerste wijk in Schiedam met een wijkenergieplan en bijbehorende business case die in december 2020 aan gemeenteraad zal worden voorgelegd. De proceskosten hiervoor zijn al gefinancierd vanuit de gemeente en het Rijk.

Planvorming voor Nieuwland en Sveaparken gaat vanaf 2022 van start. Momenteel vinden er onderhandelingen plaats tussen de VNG en het Rijk ten aanzien van de financiële bijdrage die gemeenten van het Rijk kunnen verwachten om de energietransitie uit te kunnen voeren. Over de hoogte van dit bedrag zal in 2022 meer bekend zijn, waarna de wijkenergieplannen van Nieuwland en Sveaparken verder invulling kunnen krijgen.

G. Uitvoering:

Planning

Woensdag 30 september Agendacommissie

Dinsdag 6 oktober beeldvormende avond

Dinsdag 27 oktober raadscommissie

Dinsdag 3 november raadsvergadering

Communicatie

De visie wordt niet alleen gepubliceerd op onze online kanalen, maar ook actief verspreid onder inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners waarvan we weten dat deze informatie van belang is voor hun investeringen.

Participatie

In de participatieparagraaf is opgenomen dat we inwoners nadrukkelijk betrekken bij de planvorming zodra hun wijk 'aan de beurt is'.

Uitvoering/evaluatie

Het eerste wijkenergieplan, voor Groenoord, wordt nu ontwikkeld. De geleerde lessen van dit plan, worden meegenomen bij de start van de planvorming voor de tweede wijk: in 2022 start de planvorming voor Nieuwland.

Bijlage(n):

1. Concept Transitievisie Warmte

burgemeester en wethouders van Schiedam,
de secretaris, de burgemeester,

drs. M. A. van den Hende, wnd.

C.H.J. Lamers

**gemeente
Schiedam**

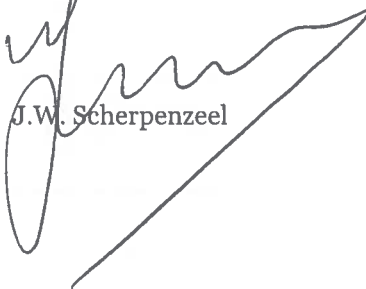
De raad van de gemeente Schiedam;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29 september 2020 (20VR048);

besluit de Transitievisie Warmte vast te stellen, inhoudende:
de Transitievisie Warmte beschrijft op wijkniveau welke bronnen voor aardgasvrij verwarmen
het meest potentie hebben en welk tijdsad daarbij komt kijken.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Schiedam in zijn openbare vergadering van **- 3 NOV. 2020**

de griffier,

J.W. Scherpenzeel

de voorzitter,

C.H.J. Lamers